

รายงานวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาทักษะชีวิต และสังคม
เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม
ของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒
วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน

นางสาวดาราวรรณ เจริญฤทธิ์
ตำแหน่ง ครูพิเศษสอน
แผนกวิชาสามัญสัมพันธ์

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖
วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน จังหวัดตรัง
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงจากท่านเฉลิมศักดิ์ ทองเนื้ออ่อน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพปะเหลียนที่ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยการเอาใจ ให้คำแนะนำตรวจแก้วิจัย ปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สมบูรณ์ที่สุดและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร และบุคลากรครูวิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการแนะนำ และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ ขอขอบใจนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช. ๒ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้เอื้อนาม ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความสะดวก สนับสนุน และให้กำลังใจทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอกราบขอบพระคุณครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนในการศึกษาตลอดมา สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

นางสาวดาราวรรณ เจริญฤทธิ์
ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาทักษะชีวิต และสังคม เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวดารารวรรณ เจริญฤทธิ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาทักษะชีวิต และสังคม เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน ระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ คือ นักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช. ๒ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนร้อยละ และค่าคะแนนเฉลี่ย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑
สมมติฐานของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๒
นิยามศัพท์เฉพาะ	๒
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓
ความหมายของกระบวนการกลุ่ม	๓
ทฤษฎีการทำงานกระบวนการกลุ่ม	๓
หลักการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม	๖
ประโยชน์จากการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม	๙
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบกลุ่มย่อย	๙
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๑
กลุ่มประชากร	๑๑
กลุ่มตัวอย่าง	๑๑
กรอบการวิจัย	๑๑
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๑
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๑
การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๒
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๑๓
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๕
สรุปผลการวิจัย	๑๕
อภิปรายผลการวิจัย	๑๖
ข้อเสนอแนะ	๑๗
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวกภาค ก	แผนการจัดการเรียนรู้
ภาคผนวกภาค ข	แบบทดสอบวิชาทักษะชีวิต และสังคม
ภาคผนวกภาค ค	การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะชีวิต และสังคม
ภาคผนวกภาค ง	ประวัติผู้วิจัย

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษา และทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ ที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นแนวทางที่ได้มีการพิสูจน์แล้วว่าสามารถพัฒนาคนหรือผู้เรียนให้มีลักษณะเป็นคนดี เก่ง และสามารถพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีความสุข

การศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาท และหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครอบครองชีวิตอย่างสงบสุข (๒๕๔๕:๑)

การเรียนรู้ที่ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาชีวิต และสังคม มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ แล้วนำประสบการณ์เหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (๒๕๔๐:๒)

วิชาทักษะชีวิต และสังคม เป็นวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญน้อยกว่าวิชาอื่นๆ จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยการนำเอานวัตกรรมทางการศึกษามาใช้แก้ปัญหา และปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง และใช้วิเคราะห์พฤติกรรม และความคิดที่ได้จากการประกอบกิจกรรมนั้น และทศนา แชมมณี ยังได้กล่าวอีกว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ทำให้ได้มาซึ่งความรู้ ความเข้าใจสิ่งนั้น และยังมีมุ่งพัฒนาด้านความสัมพันธ์ทำให้ได้มาซึ่งการนำเอาหลักการความรู้ไปแก้ปัญหาเป็นสำคัญ นอกจากการเน้นทักษะการคิดแก้ปัญหาแล้ว การเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จะช่วยฝึกคุณลักษณะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี คือ ฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักรับผิดชอบการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย เป็นวิธีการเรียน และการสอนที่นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ สำหรับการจัดการเรียนการสอนในวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ มีปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนหลายประการ ได้แก่ นักเรียนขาดความสนใจ นักเรียนบางส่วนไม่ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่มีความรับผิดชอบ ระยะเวลาในการสนใจบทเรียนในชั่วโมงสอนน้อย ลอกการบ้าน เข้าสาย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาถึง ทักษะความสามารถทางด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาทางการเรียนจะสามารถถ่ายโยงไปถึงความสามารถทักษะการคิดแก้ปัญหาแบบอื่นๆ ไปอีกด้วย และเพื่อต้องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้กระบวนการกลุ่มย่อยกับการสอนแบบปกติ ว่ามีความแตกต่างกันเพียงใด โดยใช้ข้อมูล และผลที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเป็นเกณฑ์

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาทักษะชีวิตและสังคม เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ วิทยาลัยการอาชีพพะเหล็ย ระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

สมมุติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียนในวิชาทักษะชีวิตและสังคม เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ ๒ ที่เป็นกลุ่มทดลองโดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ
๒. เพื่อครูผู้สอนวิชาทักษะชีวิตและสังคม และผู้ที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และได้มีแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร/กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทดลองกับนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๒๕ คน

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

วิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐๐-๑๕๐๓) แผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

- วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย
- วิธีการสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ทักษะชีวิต และสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. การสอนแบบกลุ่มย่อย หมายถึง การสอนที่ให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มๆ กลุ่มละ ๔-๕ คน
๒. วิธีการสอนแบบปกติ หมายถึง การสอนกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มควบคุมโดยวิธีการสอนแบบบรรยาย ชักถาม การสรุป
๓. วิชาทักษะชีวิต และสังคม หมายถึง วิชาทักษะชีวิต และสังคม (รหัสวิชา๒๐๐๐๐-๑๕๐๓) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม
๔. นักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ หมายถึง นักเรียนชาย และหญิงที่กำลังศึกษาอยู่แผนกวิชาช่างยนต์ ปวช. ๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๑/๒๕๖๖ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน
๕. กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย
๖. กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อย ดังที่ได้รวบรวมมาเสนอตามลำดับดังนี้

๑. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบกลุ่มย่อย
๒. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบกลุ่มย่อย

๑. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบกลุ่มย่อย

๑.๑ ความหมายของกระบวนการกลุ่ม

ชาร์ทวิง และเซนเดอร์ (Catwright & Zander, ๑๙๖๘) ให้ความหมายว่า อุดมการณ์ทางการเมืองแบบหนึ่งที่กลุ่มควรจัดให้มี และควรดำเนินการโดยอุดมการณ์ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกคุณค่า และประโยชน์ที่สมาชิกและสังคมควรได้รับ ซึ่งการรวมกลุ่มดังกล่าวจะมีคุณค่าต่อสมาชิก ซึ่งนับว่าเป็นการรวมกลุ่มในอุดมคติที่สมาชิกทุกคนจะมีความเท่าเทียม ไม่มีการกำหนดการเป็นผู้นำผู้ตาม ทุกคนจะใช้สติปัญญาและความสามารถที่ตนเองมีอยู่อย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนและสังคม

(ชอลัดดา ขวัญเมือง, ๒๕๔๑) ให้ความหมายว่า กระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในด้านทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่บกพร่อง เป็นปัญหาควรแก้ไขโดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จึงเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าใจความต้องการของตนเองและผู้อื่น จากการสัมผัสด้วยการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

(กาญจนา ไชยพันธุ์, ๒๕๔๙) ให้ความหมายว่า การที่บุคคลมารวมกันเพื่อศึกษาประสบการณ์ของกลุ่มหลายๆ ฝ่าย ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำผู้ตาม ความคิด ฝึกปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมีการศึกษาจากประสบการณ์ โดยผู้ศึกษาจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้น

สุมนธา พรหมบุญ (๒๕๔๐:๑-๓๔) กระบวนการกลุ่ม (Group process) เป็นกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์กัน มีแรงจูงใจร่วมกันทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยที่สมาชิกกลุ่มมีอิทธิพลต่อกันในระยะแรกกระบวนการกลุ่มนำมาใช้ฝึกทักษะมนุษย์สัมพันธ์ และพัฒนาบุคลิกภาพ ภายหลังมีการนำกระบวนการกลุ่มไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ

สรุปความหมายกระบวนการกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลรวมกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เพื่อร่วมกันกระทำการศึกษาหาข้อมูลตามความเป็นจริง โดยทุกคนได้รับผลประโยชน์ไม่มีการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ทุกคนสามารถแสดงความคิด ความรู้สึก และการกระทำได้อย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

๑.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม

(กาญจนา ไชยพันธุ์, ๒๕๔๙) กระบวนการกลุ่มต้องอาศัยทฤษฎีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกระบวนการกลุ่ม ซึ่งมีทฤษฎีดังต่อไปนี้

๑. ทฤษฎีสานาม (Field Theory) ของ Kurt Lewin ในเรื่องของกลุ่ม Lewin สรุปสาระสำคัญของทฤษฎีสานามไว้ดังนี้
 - ๑.๑ พฤติกรรมเป็นผลจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม กลุ่มไม่ได้เกิดจากการรวมตัวของสมาชิกเพียงอย่างเดียว แต่จะเป็นผลจากโครงสร้างที่เกิดจากการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและกันในกลุ่ม

๑.๒ โครงสร้างของกลุ่มเกิดจากกระบวนการกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน

๑.๓ การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยเป็นปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบการกระทำความรู้สึก และความคิด

๑.๔ องค์ประกอบด้านปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ การกระทำ ความรู้สึก และความคิด จะก่อให้เกิดโครงสร้างของกลุ่มแต่ละครั้ง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม

๑.๕ สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากัน และพยายามช่วยกันทำงานซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับบุคลิกของตนที่มีความแตกต่างกันนี้ จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันของกลุ่มที่ทำงานเป็นไปด้วยดี

๒. ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) ของ Bales โสมาน และไวที ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนี้คือ

๒.๑ กลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์โดยการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

๒.๒ ปฏิสัมพันธ์จะเป็นปฏิสัมพันธ์ทุกๆ ด้าน คือ

- ปฏิสัมพันธ์ทางร่างกาย
- ปฏิสัมพันธ์ทางวาจา
- ปฏิสัมพันธ์ทางจิตใจ

๒.๓ กิจกรรมต่างๆ ที่กระทำผ่านการมีปฏิสัมพันธ์นี้ จะก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกขึ้น

๒.๔ ทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่ม (Group Syntality Theory) ของ Cattell ทฤษฎีนี้อาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) คือ กฎแห่งผล (Law of Effect) เพื่ออธิบายพฤติกรรมของกลุ่มแนวคิดในทฤษฎีนี้ประกอบไปด้วย

๒.๔.๑ ลักษณะของกลุ่มประกอบด้วย

- กลุ่มแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีบุคลิกภาพเฉพาะตัว (Population Traits) ได้แก่ สติปัญญา ทักษะ บุคลิกภาพ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะในรูปเอกัตบุคลิกที่รวมกันเข้าเป็นกลุ่ม การทำงานของเอกัตบุคลิกที่ทำงานสอดคล้องกันเรียกว่ากลุ่ม

- กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีบุคลิกภาพเฉพาะกลุ่ม (Syntality Traits) หรือความสามารถที่กลุ่มได้รับจากสมาชิก ซึ่งจะทำให้กลุ่มมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปบุคลิกภาพของกลุ่มที่ได้จากความสามารถของกลุ่มที่มีอยู่ในการกระทำของสมาชิกร่วมกัน

- กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะโครงสร้างภายในโดยเฉพาะ (Characteristic of Internal Structure) ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิก และแบบแผน หรือลักษณะในการรวมกลุ่ม เช่น มีการแสดงตำแหน่งบทบาทหน้าที่ มีการสื่อสารกันระหว่างสมาชิก

๒.๔.๒ พลัง หรือการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของกลุ่ม (Dynamics of Syntality) หมายถึง การแสดงกิจกรรมหรือความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง การกระทำของสมาชิกจะมีลักษณะ ๒ ประการ คือ

- ลักษณะที่ทำให้กลุ่มรวมกันได้ (Maintenance Synergy) หมายถึง ลักษณะของความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมของสมาชิกแต่ละกลุ่มเพื่อให้ความสัมพันธ์ของสมาชิกเป็นไปได้อย่างราบรื่น และก่อให้เกิดความสามัคคี ซึ่งจะทำให้การรวมกลุ่มไม่มีการแตกแยก หรือการถอนตัวออกจากกลุ่ม

- ลักษณะที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ (Effective Synergy) หมายถึงกิจกรรมที่สมาชิกกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

๓. ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือ FIRO (Fundamental Interpersonal Relation Orientation) ของ Schuts ทฤษฎีนี้จะพิจารณาพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากัน โดยเชื่อว่าคนทุกคนจะมีลักษณะเฉพาะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมี ๓ ลักษณะคือ

๓.๑ ความต้องการมีส่วนร่วมหรือการเชื่อมโยงกับผู้อื่น (Inclusion) ได้แก่ความต้องการจะมีสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการแสดงพฤติกรรมการสนใจต่อผู้อื่น และความเป็นมิตรหรือความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดชื่อเสียง (Prestige) การเป็นที่ยอมรับนับถือ (Recognition) และความเป็นเกียรติ (Prestige) เป็นต้น

๓.๒ ความต้องการในการควบคุม (Control) หมายถึง กระบวนการบุคคลตัดสินใจเพื่อจะให้อิทธิพล (Authority) มีอำนาจ (Power) หรือความต้องการจะควบคุมผู้อื่น ซึ่งอาจจะแสดงออกมาในลักษณะ คือ การควบคุมผู้อื่น

๓.๓ ความต้องการเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น (Affection) หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ส่วนตัวที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองคน เช่น ความรักความเป็นมิตร การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างความผูกพันทางอารมณ์ เพิ่มให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมต่อกัน

๓.๔ การที่บุคคลมีความสัมพันธ์กัน จะแสดงพฤติกรรมและความต้องการเฉพาะตน ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการได้รับการสนองความต้องการในวัยเด็ก ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มอาจจะเป็นในลักษณะที่เข้ากันได้ (Compatibility) หรือเข้ากันไม่ได้ (Incompatibility) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่สัมพันธ์กันและลักษณะในการแสดงความสัมพันธ์กันเป็นสำคัญ

๔. ทฤษฎีสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม (A Theory of Group Achievement) ผู้ที่เริ่มทฤษฎีนี้คือ Stogdill โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในเรื่องผลผลิตหรือสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงไม่กล่าวถึงพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม แต่เน้นโครงสร้างของทฤษฎีประกอบด้วยตัวแปร ๓ ประการ คือ

๔.๑ การลงทุนของสมาชิกหรือตัวแปรที่สมาชิกป้อนใส่เข้าไป (Member Input) คือ การแสดงออกของสมาชิกภายในกลุ่ม รวมถึงการกระทำและการแสดงออกของสมาชิกเป็นส่วนสำคัญโดยเฉพาะในเรื่อง เมื่อบุคคลมาอยู่ร่วมกันจะมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) การแสดงออก (Performance) และความคาดหวัง (Expectations)

๔.๒ สื่อกลางของการลงทุนของสมาชิก (Mediabler) เมื่อสมาชิกมีการลงทุนโดยกระทำหรือมีปฏิสัมพันธ์รวมทั้งการคาดหวังผลรวมกันแล้ว สิ่งหนึ่งที่จะทำในกลุ่มบรรลุผลตามจุดหมายที่ต้องการ คือ การกำหนดโครงสร้างของกลุ่มขึ้น เพื่อเป็นสื่อให้การลงทุนของสมาชิกบังเกิดผล โครงสร้างของกลุ่มประกอบด้วย โครงสร้างอย่างเป็นทางการ โครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก และผลของกลุ่มหรือสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม

๕. ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่ม (Exchange Theory) Thifaut and Kelley ทฤษฎีนี้เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและกระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะก่อให้เกิดผลจากการรวมกลุ่มแนวคิดของทฤษฎีจะเป็นพื้นฐานของการทำหน้าที่ในกลุ่มได้เป็นอย่างดี แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีมี ๓ ประการ ลูกท์ (Lugt, ๑๙๗๐)

๕.๑ ในการรวมกลุ่มทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและเกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปแบบต่างๆ เช่น การสื่อสารหรือการแสดงพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งแสดงต่ออีกคนหนึ่ง และจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นด้วย เช่น การแสดงพฤติกรรมการกระทำ หรือคำพูด

๕.๒ การแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก จะก่อให้เกิดผลของกลุ่ม (Group Outcome) ขึ้น จึงเป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก (Consequqnces of Interaction) ซึ่งประกอบด้วยรางวัลจากการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น ความสบายใจ ความสนุกสนาน ความอึดอึดใจ และเห็นคุณค่าของการพยายามกระทำพฤติกรรมนั้นให้บรรลุจุดหมายตามที่ต้องการ

๖. ทฤษฎีสังคมมิติ (Sociometric Theory) Moreno คือ ผู้ก่อตั้งทฤษฎีและอาศัยพื้นฐานทางทฤษฎี ดังนี้

๖.๑ การกระทำและจริยธรรมหรือขอบเขตการกระทำของกลุ่มจะเกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

๖.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ คือ การแสดงบทบาทจำลอง (Role Playing) หรือสังคมมิติ (Sociometric)

๗. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์นี้ (Sigmund Freud, ๑๘๕๓) มีแนวคิดทฤษฎีสำคัญของทฤษฎี คือ

๗.๑ กระบวนการทางแรงจูงใจ (Motivation Process) เมื่อบุคคลมาอยู่รวมกันจะต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นรางวัล หรือผลจากการทำงานในกลุ่ม

๗.๒ การรวมกลุ่ม (Cohesive) บุคคลจะมีโอกาสแสดงตนอย่างเปิดเผย หรือพยายามป้องกันปิดบังตนเองโดยกลวิธีในการป้องกันตน หรือพยายามปิดบังตนเองโดยกลวิธีในการวิเคราะห์ต่างๆ (Defense Mechanism) การใช้แนวคิดนี้ในการวิเคราะห์กลุ่ม ซึ่งให้บุคคลแสดงออกมาตามความเป็นจริง โดยใช้วิธีการบำบัดจะทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น

๑.๓ หลักการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม

เกี่ยวกับเรื่องหลักการการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มนี้ ได้มีผู้ให้หลักการไว้หลายประการดังเช่น ทิศนา แคมมณี (๒๕๕๒ : ๒๐๐-๒๐๑) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนเป็นกลุ่มว่ามีหลักการ ดังนี้

๑. หลักการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นให้ครูพยายามจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมให้ทั่วถึงมากที่สุด เพราะการที่ผู้เรียนได้มีบทบาทต่างๆ จะช่วยให้เกิดความพร้อม ความกระตือรือร้นที่จะเรียน และเรียนอย่างมีชีวิตชีวา

๒. หลักการเรียนการสอนที่ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญเน้นให้ครูพยายามจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มให้มาก ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจำเป็นต้องอาศัยการอยู่รวมกันกับผู้อื่น ซึ่งความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมมีผลกระทบต่อกันและกันอยู่เสมอ การให้ผู้เรียนได้ฝึกการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่มนี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกความเข้าใจและเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สมาชิกทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ดีขึ้น

๓. หลักการเรียนการสอนที่ยึดความค้นพบด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งเน้นให้ครูพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหา และพบคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการค้นพบความจริงใดๆ ด้วยตนเองนั้นจะทำให้ผู้เรียนจดจำได้ดีและมักจะมีผลก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้มากกว่าการเรียนรู้ที่ได้จากการบอกเล่าของบุคคลอื่น

๔. หลักการเรียนการสอนที่ยึดความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ ดังนั้นครูจึงควรพยายามเน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆ ในการแสวงหาคำตอบ ไม่ใช่มุ่งแต่คำตอบเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงกระบวนการหรือวิธีการที่จะได้คำตอบนั้นมา

๕. หลักการเรียนการสอนที่ยึดความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นครูจึงควรพยายามจัดกระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดค้นหาแนวทางที่จะนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียนด้วย

สำหรับเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในกระบวนการกลุ่มนั้น (สุรางค์ โค้วตระกูล, ๒๕๔๑ อ้างถึงใน นิตยา วิเศษพานิช, ๒๕๔๖) ได้กล่าวถึงเทคนิคและวิธีการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการสอน โดยใช้สรุปเป็นเทคนิควิธีที่สำคัญๆ ดังต่อไปนี้

๑. เกม (Game) การสอนโดยใช้เกมโดยเน้นให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในกิจกรรม หรือสถานการณ์ที่ผู้เล่นยินยอมตกลงกันที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่ง เพื่อให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งมักจะมีผลในรูปแบบของการแพ้ การชนะ การเล่นเกมจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้ยุทธวิธีที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ และได้ฝึกฝนเทคนิค และทักษะที่ต้องการ รวมทั้งช่วยให้เกิดความสนุกสนานในการเรียน

๒. บทบาทสมมติ (Role-Play) การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ เป็นการใช้ตัวละครที่สมมุติขึ้นสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้น ๆ และแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเกี่ยวกับบทบาทนั้นออกมา วิธีการนี้ช่วยให้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนและผู้อื่นได้อย่างลึกซึ้ง และบทบาทสมมุติยังช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทที่ต่างไปจากตน

๓. กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นการใช้อกรณหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงมาดัดแปลงและใช้เป็นสื่อตัวอย่างหรือเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกัน เป็นการช่วยฝึกฝนการใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหลาย ๆ แบบ วิธีการนี้ช่วยให้คิดและพิจารณาข้อมูลที่ตนได้รับอย่างถี่ถ้วน นอกจากนั้นยังช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น

๔. สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการใช้อกรณที่จำลองขึ้นให้เหมือนจริง หรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์และใช้ข้อมูลในความเป็นจริงในสถานการณ์นั้น ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ โดยที่การตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นถึงลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริงในการเล่นสถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลึกซึ้งในองค์ประกอบที่ซับซ้อนของสภาพความเป็นจริงได้ทดลองแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่ในชีวิตจริงอาจไม่กล้าแสดงเพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป

๕. กลุ่มย่อย (Smail) การใช้กลุ่มย่อยช่วยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง รวมทั้งให้สมาชิกได้เรียนรู้ความรู้สึก พฤติกรรม การปรับตัว การมีปฏิสัมพันธ์ การเรียนรู้บทบาทหน้าที่ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจร่วมกัน ทั้งยังได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด การใช้เทคนิคกลุ่มย่อยมีหลายวิธีด้วยกัน แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุด คือ กลุ่มระดมสมอง ที่เรียกว่า Brainstorming Group

หลักการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม

การเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม คือ ประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจากการลงมือร่วมปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของแต่ละคนแต่ละคนในกลุ่มมีอิทธิพลและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน หลักการสอนโดยวิธีกระบวนการกลุ่ม มีหลักการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้ (คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน ๒๕๔๐)

๑. เป็นการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนโดยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด

๒. เป็นการเรียนการสอน ที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุด กลุ่มจะเป็นแหล่งความรู้สำคัญที่จะฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถปรับตัวและเข้ากับผู้อื่นได้

๓. เป็นการสอนที่ยึดหลักการค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนเอง โดยครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามค้นหา และพบคำตอบด้วยตนเอง

๔. เป็นการสอนที่ให้ความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ และคำตอบต่างๆ ครูจะต้องให้ความสำคัญของกระบวนการต่างๆ ในการแสวงหาคำตอบ

จากที่กล่าวมา อาจกล่าวได้ว่า เทคนิคและวิธีการใช้กระบวนการกลุ่มนั้นมีหลากหลาย ฉะนั้นในการที่จะเลือกใช้วิธีการใด จึงควรคำนึงถึงความเหมาะสมในทุกด้าน รวมทั้งคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งด้วย

ในส่วนของลักษณะการเรียนรู้โดยวิธีการกระบวนการกลุ่มนั้น จันทิภา ลิ้มปิเจริญ (๒๕๔๒:๔๔-๔๕) ได้สรุปไว้ดังนี้

๑. ผู้เรียนหรือสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
๒. กิจกรรมที่จัดทุกครั้ง ก่อให้เกิดความรู้สึทางอารมณ์ เกิดความประทับใจและมีความหมายต่อผู้เรียน เพราะเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนค้นพบสิ่งที่เรียนได้ด้วยตนเอง
๓. การเรียนรู้เกิดจากการที่ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมได้วิเคราะห์ มีการอภิปราย และเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันและกัน
๔. ครูมีหน้าที่เพียงผู้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายและเนื้อหาที่วางไว้และคอยช่วยเหลือให้กลุ่มดำเนินไปด้วยดี โดยคอยเชื่อมหรือประสานงานเท่านั้น
๕. การเรียนรู้ของกลุ่มจะมีลักษณะ ๓ ประการ คือ การเรียนรู้เรื่องของตนเอง การเรียนรู้เรื่องของผู้เรียนด้วยกันในกลุ่ม และการเรียนรู้เรื่องของกลุ่ม
๖. การเรียนรู้จะได้ผลก็ต่อเมื่อสมาชิกหรือผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

สุมนธนา พรหมบุญ (๒๕๔๐:๑-๗๔) หลักการสำคัญของกระบวนการกลุ่ม คือ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้เรียนเรียนรู้จากกลุ่มมากที่สุด ผู้เรียนได้ค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้จัดกระบวนการให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบ

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม ได้แก่ เกม บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่างการอภิปรายกลุ่ม บทบาทของผู้สอนในการสอน มีดังนี้

๑. มีความเป็นกันเอง เห็นอกเห็นใจผู้เรียน
๒. พูดน้อย เป็นเพียงผู้ประสานงาน ไม่ชี้นำหรือโน้มน้ำหนักความคิดของผู้เรียน
๓. ให้กำลังใจ กระตุ้นให้ทำงานและแสดงออก
๔. สนับสนุนให้คิดวิเคราะห์ สรุปผลและประเมินผลการเรียนรู้

บทบาทของผู้เรียน มีดังนี้

๑. ลงมือทำกิจกรรม ทำความเข้าใจงานที่ทำ
๒. ช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน
๓. รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน

ขนาดของกลุ่มหรือจำนวนนักเรียนในกลุ่ม ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเนื้อหาวิชา ความยากง่ายของกิจกรรมและวัยของผู้เรียน

บทบาทของครูและนักเรียนในการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม บทบาทครู (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน ๒๕๔๐) ดังนี้

๑. มีความเป็นกันเอง มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน สร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียน สนใจ ให้กำลังใจ สนทนา ไถ่ถาม
๒. พูดน้อย และจะเป็นเพียงผู้ประสานงาน แนะนำ ช่วยเหลือเมื่อนักเรียนต้องการเท่านั้น
๓. ไม่ชี้นำ หรือโน้มน้ำหนักความคิดของนักเรียน

๔. สนับสนุน ให้กำลังใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานแสดงออกอย่างอิสระ และแสดงออกซึ่งความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

๕. สนับสนุนให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ สรุปผลการเรียนรู้และประเมินผลการทำงานให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

๑.๔ ประโยชน์หรือผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการใช้กระบวนการกลุ่ม

จันทิกา ลิมปิเจริญ(๒๕๕๒:๕๙-๖๐) ได้กล่าวถึงผลดีหรือประโยชน์ของการใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนไว้ว่า ถ้าการเรียนการสอนแต่ละครั้งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และเป็นไปตามเนื้อหาที่กำหนดก็แสดงว่าได้ดำเนินการลุล่วงไปด้วยดี ผลที่ตามมามีดังนี้

๑. ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเองดียิ่งขึ้น ยอมรับข้อบกพร่องของตนเองเพื่อจะได้พยายามหาทางแก้ไข แม้จะทำได้เพียงบางส่วนก็นับว่ามีคุณค่าว่าการไม่ได้ทำเลย

๒. ผู้เรียนรู้จักสังเกต รู้จักคิดมากขึ้นกว่าเดิม

๓. ทำให้เป็นคนใจกว้างขึ้น เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ยอมรับว่าบุคคลอื่นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย พฤติกรรมทุกอย่างมาจากสาเหตุ ยอมรับเหตุผลและความคิดเห็นของผู้อื่น

๔. มีวุฒิทางอารมณ์สูงขึ้นกว่าเดิม จะตัดสินใจปัญหาใด ก็ใช้เหตุผลมากขึ้น

๕. รู้จักมองอะไรเป็นกลาง ไม่เอนเอียงไปตามสิ่งที่ได้เห็นได้ฟังทันที มีการไตร่ตรองมากขึ้นกว่าเดิม

ในส่วนของผลที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนนั้น บุหงา วัฒนะ(๒๕๔๓:๔๓-๔๔)การให้นักเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ดังกล่าวนี้อาจทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนหลายอย่าง นอกจากจะพัฒนาทางด้านการเรียนรู้ แล้วยังมีประโยชน์ด้านอื่นอีกด้วย ได้แก่

๑. ทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะอภิปราย และติดต่อสื่อสารแนวคิดในวิชาที่เรียนจากผู้อื่น

๒. ทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ร่วมกัน

๓. ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกัน

๔. เป็นการเพิ่มความรับผิดชอบ และรู้จักควบคุมตลอดจนการดำเนินการให้การทำงานกลุ่มสำเร็จได้ผลดี

๕. นักเรียนจะพบว่าวิธีนี้สนุกสนาน และน่าสนใจ

๖. การทำงานกลุ่มจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง ขณะเดียวกันก็ได้รับการประเมินจากกลุ่มเพื่อนด้วย

๗. ทำให้เกิดบรรยากาศของการให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

๘. ทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากแนวคิดใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

๙. เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงานกลุ่ม

๑๐. บทบาทของครูที่จะเปลี่ยนจากผู้บรรยายมาเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุน และผู้อำนวยความสะดวกให้นักเรียนทำกิจกรรมจนเป็นสำเร็จเท่านั้น

๒. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบกลุ่มย่อย

ได้มีผู้สนใจทดลองศึกษาการเรียนแบบกลุ่มย่อยไว้บ้าง ดังจะได้นำมากล่าวต่อไปนี้

ในส่วนการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบกลุ่มย่อยแบบร่วมมือทำงานกับวิธีอื่นๆ นั้น ได้มีผู้ศึกษาไว้ ได้แก่ ชาราน และคณะ (Sharan,et.,๑๙๘๐) ซึ่งได้ทดลองใช้เทคนิคการเรียนเป็นกลุ่มย่อยแบบกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือกันทำงานในการเรียนรายวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนเกรด ๒-๖ เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมซึ่งใช้วิธีเรียนปกติ โดยแยกศึกษาแต่ละเกรดเป็นเวลา ๓ สัปดาห์ แล้วให้ทำแบบทดสอบ พบว่า

นักเรียนกลุ่มทดลองเกรด ๒,๔ และ ๖ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนนักเรียนเกรด ๓ และ ๕ ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สลาวิน (Slavin, ๑๙๘๐:๒๔๑-๒๗๑) ได้ประมวลผลงานวิจัยที่ทดลองใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มเล่น เกม-แข่งขัน (TGT) จำนวน ๑๐ เรื่อง วิชาที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ คณิตศาสตร์และการใช้ภาษา จำนวน ๗ เรื่อง และ วิชาสังคมศึกษา จำนวน ๓ เรื่อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์และการใช้ภาษาด้วยเทคนิค TGT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังพบว่าเทคนิค TGT ช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีเชื้อชาติต่างกันและเพิ่มความสนใจต่อเพื่อน ส่วนการวิจัยอีก ๓ เรื่องที่เรียนวิชาสังคมศึกษาในการทดลอง พบว่ามี ๑ เรื่องที่กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนอีก ๒ เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน สำหรับเทคนิคการแบ่งกลุ่ม กลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) สลาวิน ได้ประมวลไว้ ๖ เรื่อง โดยให้นักเรียนระดับประถมศึกษาเรียนวิชาการใช้ภาษาและคณิตศาสตร์เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนตามปกติ การวิจัยดังกล่าว พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม จำนวน ๔ เรื่อง ส่วนอีก ๒ เรื่อง ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และการวิจัยยังพบว่าเทคนิค STAD ช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ และความสนใจของนักเรียนได้เป็นส่วนใหญ่

จากผลการศึกษาของ เซอร์แมนและโธมัส (Sherman and Thomas, ๑๙๘๖:๑๖๗-๑๗๒) ซึ่งได้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยการเรียนแบบกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือกันทำงาน และการเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยทดลองเป็นเวลา ๒๕ วัน นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือกันทำงานทำกิจกรรมเป็นกลุ่มๆ ละ ๔ คน ส่วนกลุ่มที่เรียนเป็นรายบุคคลเรียนโดยวิธีครูบรรยายและทำแบบฝึกหัดที่มีการทดลองก่อนหลัง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนเป็นรายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และมีกิจกรรมระหว่างคะแนนสอบก่อนหลังกับวิธีเรียนแบบกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือกันทำงาน

นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาของ ไลแมน (Lyman, ๑๙๘๙:๑๔) ซึ่งได้ทดลองวิชาภูมิศาสตร์ โดยใช้วิธีเรียนเป็นกลุ่มย่อยการเรียนแบบร่วมมือกันทำงาน พบว่า วิธีการเรียนแบบนี้จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและยังเป็นวิธีการจูงใจให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำงาน ส่งเสริมทักษะการทำงาน กลุ่มทักษะทางสังคม ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ทางด้านวิชาการในการเรียนแบบกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือนี้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะรับรู้ว่าคุณเองประสบผลสำเร็จในการทำงานจากการที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่น ครูมีส่วนช่วยโดยการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีลักษณะของความร่วมมือ ถ้าครูรู้จักใช้วิธีการที่เหมาะสมแล้ว จะทำให้นักเรียนมีความสนใจและมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนๆ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เยาวพา เดชคุปต์ (๒๕ หน้า จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา” ผลการวิจัยปรากฏว่า การเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ได้รับการฝึกทักษะ ปฏิบัติทัศนคติและค่านิยมตลอดจนส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนแบบประชาธิปไตยไปพร้อมๆ กัน

จากการวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพอสรุปได้ว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้เติบโตและการพัฒนาโดยเฉพะอย่างยิ่งการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ในบรรยากาศที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันผู้วิจัยจึงมีความคิดที่จะนำกิจกรรมกลุ่มมาทดลองใช้กิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียน

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยตามระเบียบการวิจัยเชิงทดลอง และเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งสามารถดำเนินงานได้ด้วยความสะดวก ประหยัด และมีคุณภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการดำเนินการทดลอง ดังรายละเอียดที่จะเสนอตามลำดับ คือ

๑. กลุ่มประชากร
๒. กลุ่มตัวอย่าง
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

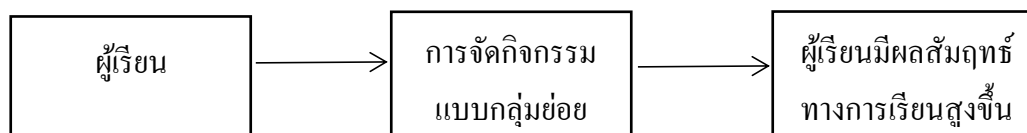
กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๒๕ คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาแก่นักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๒๕ คน

กรอบการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. แผนการสอนโดยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย จำนวน ๒ คาบเรียน
๒. แผนการสอนโดยวิธีการสอนแบบปกติ จำนวน ๒ คาบเรียน
๓. แบบฝึกหัดวิชาทักษะชีวิต และสังคม รหัส ๒๐๐๐๐-๑๕๐๓
๔. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะชีวิต และสังคม
๕. กระดาษคำตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแผนการสอน แบบทดสอบ และแบบฝึกหัดไปทดลองสอนกับนักเรียนที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยทำการทดลองสอนด้วยตนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นเวลา ๒ คาบ ใช้เวลาเรียนปกติ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. ทดสอบก่อนเรียน นักเรียนกลุ่มทดลองใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย และกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติ
๒. ดำเนินการทดลองสอน ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนนักเรียนทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาการสอนที่เท่ากัน และใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกัน

๒.๑ กลุ่มทดลอง สอนโดยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อยซึ่งประกอบด้วยใบงาน ใบความรู้ การศึกษากรณี ตัวอย่างกลุ่มย่อย อันเป็นการเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการด้านการแก้ปัญหา

๒.๒ กลุ่มควบคุม สอนโดยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอน บันทึกการสอนโดยใช้เนื้อหาเดียวกันกับที่ใช้ในกลุ่มทดลอง ส่วนวิธีสอนจะใช้การบรรยาย อภิปราย ซักถาม

๓. ทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนตามที่กำหนดแล้ว วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะชีวิต และสังคม

๔. นำคะแนนมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

๑.๑ ค่าคะแนนร้อยละ

๑.๒ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนรวมของนักเรียนทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนนักเรียน}}$$

๒. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕ คน ซึ่งเป็นประชากรที่ศึกษามหาวิทยาลัย และนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะชีวิต และสังคม ของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ ๒ วิทยาลัยการอาชีพพะเหลียน ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

ตารางที่ ๑ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
คนที่	คะแนน ๒๐ คะแนน	คนที่	คะแนน ๒๐ คะแนน
๑๖	๑๖	๑	๗
๒๐	๒๐	๒	๗
๑๙	๑๙	๓	๖
๑๖	๑๖	๔	๑๐
๑๗	๑๗	๕	๙
๑๖	๑๖	๖	๑๔
๑๗	๑๗	๗	๑๑
๘	๘	๘	๑๔
๙	๙	๙	๙
๑๗	๑๗	๑๐	๘
๑๓	๑๓	๑๑	๑๕
๑๒	๑๒	๑๒	๘
๑๒	๑๒	๑๓	๙
๑๐	๑๐	๑๔	๑๓
๑๓	๑๓	๑๕	๑๔
๗	๗	๑๖	๑๒
๑๓	๑๓	๑๗	๑๑
๑๕	๑๕	๑๘	๗
๑๔	๑๔	๑๙	๙
๑๔	๑๔	๒๐	๙
๑๓	๑๓	๒๑	๘
๑๖	๑๖	๒๒	๖
๗	๗	๒๓	๘
๑๙	๑๙	๒๔	๙

๑๙	๑๙	๒๕	๙
คะแนนรวม	๓๕๒	๒๓๓	๑๑๙
คะแนนเฉลี่ย	๑๘.๐๘	๙.๓๒	๔.๗๖

หมายเหตุ

จากตารางที่ ๑ แสดงว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ทำการทดลองจำนวน ๒๕ คน เมื่อพิจารณาคะแนนหลังสิ้นสุดการทดลองแล้ว นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

ผลคะแนนทดสอบของกลุ่มทดลอง มีคะแนน ๓๕๒ คะแนน

ผลคะแนนทดสอบของกลุ่มควบคุม มีคะแนน ๒๓๓ คะแนน

สรุปผลการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมผลที่ได้แตกต่างกัน คือ ๑๑๙ คะแนน

ผลการทดสอบของกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๑๘.๐๘

ผลการทดสอบของกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๙.๓๒

สรุปว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมคิดเป็นร้อยละ ๔.๗๖

จากตารางที่ ๒ แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ช่วงคะแนน	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		หมายเหตุ
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	
๑-๙	๔	๑๖	๑๖	๖๔	ไม่ผ่านเกณฑ์
๑๐-๒๐	๒๑	๘๔	๙	๓๖	ผ่านเกณฑ์
รวม	๒๕	๑๐๐	๒๕	๑๐๐	

จากตารางที่ ๒ แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะชีวิต และสังคมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕ คน โดยแบ่งกลุ่มทดลอง ๒๕ คน และกลุ่มควบคุม ๒๕ คน โดยวิธีการแบ่งเกณฑ์คะแนนปรากฏผลดังนี้

ผลคะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ผ่านเกณฑ์จำนวน ๒๑ คน

คิดเป็นร้อยละ ๘๔

ผลคะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน ๔ คน

คิดเป็นร้อยละ ๑๖

ผลคะแนนของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ผ่านเกณฑ์จำนวน ๙ คน

คิดเป็นร้อยละ ๓๖

ผลคะแนนของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน ๑๖ คน

คิดเป็นร้อยละ ๖๔

สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการสอนโดยการสอนแบบกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์มากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ (การบรรยาย) จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

๑. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะชีวิต และสังคม เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ ระหว่างกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

๒. สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียนวิชาทักษะชีวิต และสังคม เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

๓. วิธีการดำเนินการวิจัย

๓.๑ กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีนักเรียน ปวช.๒ จำนวน ๑ ห้อง รวมนักเรียน ๒๕ คน

๓.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาแก่นักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวนนักเรียนที่แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ๕๐ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. แผนการสอนโดยวิธีการแบบกลุ่มย่อย จำนวน ๒ คาบเรียน
๒. แผนการสอนโดยวิธีการสอนแบบปกติ จำนวน ๒ คาบเรียน
๓. บทเรียนและแบบฝึกหัดวิชาทักษะชีวิต และสังคม เรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม และจำนวนข้อสอบรวมทั้งสิ้น ๒๐ คะแนน
๔. แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะชีวิต และสังคม
๕. กระดาษคำตอบ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแผนการสอน แบบทดสอบ และแบบฝึกหัด ไปทดลองสอนกับนักเรียนที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยทำการทดลองสอนด้วยตนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นเวลา ๒ คาบเรียน ใช้เวลาปกติโดยดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นตอนดังนี้
 - ๑.๑ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๒ กลุ่ม จำนวน ๒๕ คน ออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย และวิธีการสอนแบบปกติ
 - ๑.๒ ดำเนินการทดลองสอน สอนโดยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อยซึ่งประกอบด้วยใบงาน ใบความรู้

การศึกษากรณีตัวอย่าง กลุ่มย่อย อันเป็นการเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่มควบคุม สอนโดยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอน บันทึกหลังสอน โดยใช้เนื้อหาเดียวกันกับที่ใช้สอนในกลุ่มทดลอง ส่วนวิธีการสอนจะให้การบรรยาย อภิปราย ซักถาม

๑.๒.๑ กลุ่มทดลอง สอนโดยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย ซึ่งประกอบด้วยใบงาน ใบความรู้ การศึกษา กรณีกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มย่อย อันเป็นการเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ กิจกรรมด้านการแก้ปัญหา กลุ่มควบคุม สอนโดยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอน บันทึกการสอน โดยใช้เนื้อหาเดียวกันกับที่ใช้สอนในกลุ่มทดลอง ส่วนวิธีการสอนจะให้การบรรยาย อภิปราย ซักถาม

๒. การทำทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ตามที่กำหนดไว้แล้ว เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะชีวิต และสังคม โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันทั้ง ๒ กลุ่ม

๓. นำคะแนนมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการสอนทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

๑.๑ ค่าคะแนนร้อยละ

๑.๒ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

๔. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

ผลการสอนวิชาทักษะชีวิต และสังคมนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ ปวช.๒ โดยวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองโดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติโดยมีคะแนนที่แตกต่างกัน ๑๑๙ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๖ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดขึ้น การที่ผลการวิจัยปรากฏผลออกเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนแบบกลุ่มย่อยประมาณ ๔-๕ คนทำให้นักเรียนลดความกังวลในการเรียน เนื่องจากมีกลุ่มเพื่อนที่สามารถช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความสนใจที่จะเรียนรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกวิทยาลัย แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย คือ ประมาณร้อยละ ๑๖ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนยังไม่คุ้นกับการทำกิจกรรมกลุ่ม ขาดความสนใจ และยังไม่ลำดับขั้นตอนการทำงานไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ครบถ้วนในเวลาเรียน แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาดูที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองแล้ว ส่วนใหญ่จะได้คะแนนมากกว่ากลุ่มควบคุม ถึงแม้ว่าเมื่อเปรียบเทียบรายบุคคลแล้วคะแนนจะไม่แตกต่างกันมากก็ตาม ผู้วิจัยก็ถือว่าการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข สนุกในการเรียน โดยไม่ต้องกังวลมากเกินไป และผลการทดลองในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑.๑ ควรนำการสอนแบบกลุ่มย่อยไปขยายผลใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนในรายวิชาอื่นๆ

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ นำการสอนแบบกลุ่มย่อยไปทดลองใช้กับรายวิชาอื่นๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- กาญจนา ไชยพันธ์. (๒๕๔๑). **กระบวนการกลุ่มทางการศึกษา**. ขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กาญจนา ไชยพันธ์. (๒๕๔๙). **กระบวนการกลุ่ม**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๐). **การปฏิบัติรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด แนวทางสู่การ ปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๓). **การวิจัยและพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย**. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา.
- กรมวิชา กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๔). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๔๔**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทางศาสนา.
- กัญญา สิทธิสุขเศรษฐ์. (๒๕๔๘). **ผลการใช้กิจกรรมการตั้งคำถามที่มีต่อทักษะการคิด วิเคราะห์ของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทีศนา แคมมณี. (๒๕๔๖). **รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๑

ชื่อหน่วย ความหมายความสำคัญ
และองค์ประกอบของทักษะชีวิตและสังคม

สอนครั้งที่ ๑-๒

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

ทักษะชีวิตและสังคมมีความสำคัญต่อการพัฒนาคน เพื่อให้พัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข การพัฒนาคนดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างทักษะชีวิตและสังคมให้กับพลเมืองและเยาวชนไทย อันเป็นการเพิ่มความสามารถของบุคคลทั้งทางด้านทักษะในการดำรงชีวิตซึ่งประกอบด้วยทักษะในการดูแลช่วยเหลือตนเอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านสังคม และทักษะด้านการจัดการสร้างงานอาชีพ ทักษะชีวิตหรือความสามารถในการปรับตัวและพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้อง และทักษะสังคมหรือความสามารถในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น และมีจิตสำนึกในการสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม ทั้งนี้เพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างกันและการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๒. สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ แสดงความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตและสังคม เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกัน ในสังคมได้อย่างสันติสุข

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ อธิบายความหมายและองค์ประกอบทักษะในการดำรงชีวิตได้

๓.๑.๒ วิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบของทักษะชีวิตและทักษะสังคมได้

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๑ อภิปรายความสำคัญของทักษะชีวิตและสังคมที่มีต่อบุคคลและสังคมโดยรวมได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๑ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์

๒. ความมีวินัย

๓. ความรับผิดชอบ

๔. ความซื่อสัตย์สุจริต

๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง

๖. การประหยัด

๗. ความสนใจใฝ่รู้

๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน

๙. ความรักสามัคคี

๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔. เนื้อหาสาระการเรียนรู้

๔.๑ ความหมายและองค์ประกอบทักษะในการดำรงชีวิต

๔.๒ ความหมายและองค์ประกอบทักษะทางสังคม

๔.๓ ความสำคัญของทักษะชีวิตและสังคม

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูแนะนำตัว สนทนาทำความรู้จักนักเรียนภายในห้องเรียน เนื่องจากเป็นคาบแรกจึงต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ครูกำหนดกฎระเบียบข้อตกลงภายในห้องเรียนร่วมกัน และเช็ครายชื่อตามจำนวนนักเรียน

๕.๑.๒ ครูตั้งคำถามกับนักเรียนอีกว่า “คาดว่าวิชานี้จะสอนอะไร” โดยให้นักเรียนคิดคำตอบไว้ในใจแล้วสุ่มถาม

๕.๑.๓ ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า “ทักษะชีวิตและสังคมเป็นทักษะที่จำเป็น และเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศไทยอย่างไร”

๕.๒ ขั้นสอน

๖.๒.๑ ครูกล่าวว่า “จากคำถามข้างต้น วันนี้ครูจะมาอธิบายความหมายและองค์ประกอบทักษะในการดำรงชีวิตที่เรากำลังจะเรียนกัน”

๖.๒.๒ ครูชี้แจงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะชีวิตและสังคม การวัดและประเมินผลประจำรายวิชา และการทดสอบก่อนเรียน

๖.๒.๓ นักเรียนซักถามข้อสงสัย ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

๖.๒.๔ ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียน และอธิบายคำชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจตรงกัน เมื่อนักเรียนพร้อมครูให้สัญญาณเริ่มทำข้อสอบ

๖.๒.๕ เสร็จแล้วให้นักเรียนส่งกระดาษคำตอบให้ครู ครูตรวจความเรียบร้อยของกระดาษคำตอบ

๕.๓ ขั้นสรุป

๖.๓.๑ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของทักษะชีวิตและสังคม เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

ชั่วโมงที่ ๓ และ ๔

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๓ กลุ่ม คละจำนวนนักเรียนเท่า ๆ กัน

๕.๑.๒ เมื่อนักเรียนพร้อม ครูให้นักเรียนจับสลากเพื่อนำเสนอแผนผังความคิดหัวข้อเรื่อง “องค์ประกอบของทักษะชีวิต”

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูให้นักเรียนศึกษาตามหัวข้อที่กำหนดให้ แล้วสร้างแผนผังความคิด Mind Mapping

- พุทธพิสัย
- จิตพิสัย
- ทักษะพิสัย

๕.๒.๒ ครูให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนในหัวข้อที่ตนเองได้รับผิดชอบ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ นักเรียนตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้ และทำใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง ความหมายของทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ

๕.๓.๒ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของทักษะชีวิตและสังคม

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๑.๒ แบบทดสอบก่อนเรียน

๖.๒ สื่อโสตทัศน์ (ถ้ามี)

-

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)

ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

แบบทดสอบก่อนเรียน

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

แบบฝึกหัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

แบบประเมินผลหลังเรียน

เกณฑ์การประเมินการเขียน Mind Mapping

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
Mind Mapping	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง ครบทุกประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อยได้ ชัดเจน มีสีสวยงาม ประณีต แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้ ชัดเจน	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบทุก ประเด็น มีจำนวน มากประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อยได้ มีสีสวยงาม แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง มีจำนวนน้อย ประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อย มีสีสวยงาม ไม่สามารถแยก ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อย	เขียนแผนที่ความคิด ที่แสดงความคิดรวบ ยอดหลักไม่ตรง ประเด็น ขยายความคิดย่อย ได้ไม่ถูกต้อง ไม่เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อย มีสีไม่สวยงาม ไม่สามารถแยก ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อย

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	๑๐	คะแนน	คุณภาพดีมาก
ระดับคะแนน	๙	คะแนน	คุณภาพดี
ระดับคะแนน	๗ - ๘	คะแนน	คุณภาพพอใช้
ระดับคะแนน	๕ - ๖	คะแนน	คุณภาพควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๑

ชื่อหน่วย ความหมายความสำคัญ
และองค์ประกอบของทักษะชีวิตและสังคม

สอนครั้งที่ ๑-๒

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

ชื่อหน่วย สังคมมนุษย์

หน่วยที่ ๒

สอนครั้งที่ ๓-๔

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

ทักษะชีวิตและสังคมมีความสำคัญต่อการพัฒนาคน เพื่อให้พัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข การพัฒนาคนดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างทักษะชีวิตและสังคมให้กับพลเมืองและเยาวชนไทย อันเป็นการเพิ่มความสามารถของบุคคลทั้งทางด้านทักษะในการดำรงชีวิตซึ่งประกอบด้วยทักษะในการดูแลช่วยเหลือตนเอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านสังคม และทักษะด้านการจัดการสร้างงานอาชีพ ทักษะชีวิตหรือความสามารถในการปรับตัวและพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้อง และทักษะสังคมหรือความสามารถในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น และมีจิตสำนึกในการสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม ทั้งนี้เพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างกันและการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๒. สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ แสดงความรู้เกี่ยวกับสังคมมนุษย์ตามหลักการและองค์ประกอบของสังคม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ อธิบายความหมายองค์ประกอบและความสำคัญของสังคมมนุษย์ได้

๓.๑.๒ อธิบายวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์ในเชิงเปรียบเทียบระหว่างกันได้

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๑ วิเคราะห์และยกตัวอย่างโครงสร้างทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีความเป็นพลวัตได้

๓.๒.๒ วิเคราะห์และจัดระเบียบทางสังคมและประโยชน์ที่มีต่อการอยู่ร่วมกันได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๑ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์

๒. ความมีวินัย

๓. ความรับผิดชอบ

๔. ความซื่อสัตย์สุจริต

๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง

๖. การประหยัด

๗. ความสนใจใฝ่รู้

๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน

๙. ความรักสามัคคี

๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔. เนื้อหาสาระการเรียนรู้

๔.๑ ความหมายและองค์ประกอบของสังคม

๔.๒ หน้าที่และประเภทของสังคม

๔.๓ โครงสร้างและสถาบันทางสังคม

๔.๔ การจัดระเบียบทางสังคม

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูให้นักเรียนดูภาพข้างต้น แล้วช่วยกันคิดว่าภาพดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องใด (ตั้งภาพตัวอย่างด้านล่าง)

(ภาพ : สถาบันครอบครัว)

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๒.๑ ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดให้นักเรียนช่วยกันตอบ “เหตุใดมนุษย์จึงต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม”

๕.๒.๒ ครูอธิบายเนื้อหา “องค์ประกอบของโครงสร้างสังคมมีอะไรบ้าง และมีความสำคัญต่อการคงอยู่ของสังคมอย่างไร”

๕.๒.๓ ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง โครงสร้าง และสถาบันทางสังคม

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ ครู และนักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็น “การดำเนินชีวิตของมนุษย์และสัตว์สังคมอื่นๆ มีความเหมือน และแตกต่างกันทางด้านกายภาพ ชีวภาพ จิตวิทยา และสังคมอย่างไร”

ครั้งที่ ๓ และ ๔

๕.๑ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูให้นักเรียนดูภาพข้างต้น แล้วช่วยกันตอบคำถาม “สัญญาณไฟเขียวสำหรับรถ จัดเป็นบรรทัดฐานทางสังคมหรือไม่”

(ภาพ : การจัดระเบียบทางสังคม)

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๒.๒ ครูอธิบาย เรื่อง องค์ประกอบของการจัดระเบียบทางสังคม ให้นักเรียนฟัง

๕.๓ ชั้นสรุป

๖.๓.๑ ครูให้นักเรียนตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้ โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๑.๒ บัตรภาพ

๖.๒ สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

-

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)

ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัทสำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

ชื่อหน่วย สังคมมนุษย์

หน่วยที่ ๒

สอนครั้งที่ ๓-๔

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๓

ชื่อหน่วย ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม

สอนครั้งที่ ๕-๖

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ทำให้มนุษย์สามารถใช้สติปัญญาในการคิดและใช้ประโยชน์ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ได้อย่างกว้างขวาง และสามารถถ่ายทอดความรู้และพัฒนาสืบต่อกันเกิดเป็นวัฒนธรรมขึ้น ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมจะเกิดขึ้นจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม เพื่อให้สมาชิกในสังคมมีพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันในระหว่างบุคคลด้วยการคำนึงถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม การสื่อสารที่สร้างสรรค์ซึ่งมีองค์ประกอบ ๔ ด้าน คือ ผู้ส่งสาร ข้อมูลข่าวสาร ผู้รับสาร และสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งกระบวนการทั้ง ๔ จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และการพัฒนาบุคลิกภาพในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ มีทักษะในการอยู่ร่วมกันกับคนอื่นในสังคม

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ รู้และเข้าใจกระบวนการขัดเกลาทางสังคมของกลุ่มครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน และสถาบันทางศาสนา

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๒ อธิบายกระบวนการสื่อสารที่สร้างสรรค์ที่มีต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในสังคม

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๑ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์
๒. ความมีวินัย
๓. ความรับผิดชอบ
๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๖. การประหยัด
๗. ความสนใจใฝ่รู้
๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
๙. ความรักสามัคคี
๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔.เนื้อหาสาระการเรียนรู้

- ๕.๑ การสื่อสารที่สร้างสรรค์
- ๕.๒ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสถาบันสังคม คนละ ๑ สถาบัน

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูให้นักเรียนแบ่งนักเรียนเป็น ๕ กลุ่ม แล้วสร้างแผนผังความคิด Mind Mapping

(ภาพ : โครงสร้างทางสังคม)

๕.๓ ขั้นสรุป

๕.๓.๑ ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง การขัดเกลาทางสังคม หน้า ๗๗ ในหนังสือเรียนทักษะชีวิต และสังคม ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๕.๓.๒ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และนัดหมายส่งงานในคาบถัดไป

ชั่วโมงที่ ๓ และ ๔

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าบุคคลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการโดยทางอ้อมอื่น เช่น การฟังอภิปราย การอ่านหนังสือ การชมละคร เป็นต้น

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูอธิบายให้นักเรียนฟังต่อไปว่า “การอยู่ร่วมกันในสังคมทำให้มนุษย์มีความสัมพันธ์กันในลักษณะต่างๆ มนุษย์ย่อมมีการติดต่อสัมพันธ์ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมากขึ้น เพราะอิทธิพลจากระบบเศรษฐกิจทำให้มีการรวบรวมทรัพยากร หรือความสามารถที่แต่ละคนมีอยู่เข้าด้วยกัน การแบ่งแยกหน้าที่การทำงานตามความชำนาญเฉพาะอย่างชัดเจน และมากมายเพื่อตอบสนองความต้องการ”

๕.๒.๑ ครูเปิด Power Point ให้นักเรียนดู ภาพองค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร ดังนี้

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ นักเรียนทำใบงานที่ ๓.๓ เรื่อง กระบวนการสื่อสาร หน้า ๗๙ ในหนังสือเรียนทักษะชีวิตและสังคม ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์ โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๑.๒ บัตรภาพ

๖.๒ สื่อโสตทัศน์ (ถ้ามี)

๖.๒.๑ สื่อ Power Point

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)

ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

ตรวจคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

๙.๒.๑ คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๒.๒ ให้คะแนนการนำเสนอแผนผังความคิด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

เกณฑ์การประเมินการเขียน Mind Mapping

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
Mind Mapping	เขียนแผนที่แสดงความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักถูกต้องตรงประเด็น ขยายความคิดย่อยได้ถูกต้องครบทุกประเด็น เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อยได้ชัดเจน มีสีสวยงาม ประณีต แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้ชัดเจน	เขียนแผนที่แสดงความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อยได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบทุกประเด็น มีจำนวนมากประเด็น เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อยได้ มีสีสวยงาม แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	เขียนแผนที่แสดงความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อยได้ถูกต้อง มีจำนวนน้อยประเด็น เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อย มีสีสวยงาม ไม่สามารถแยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อย	เขียนแผนที่ความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักไม่ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อยได้ไม่ถูกต้อง ไม่เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดตรง ความคิดย่อย มีสีไม่สวยงาม ไม่สามารถแยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อย

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	๑๐	คะแนน	คุณภาพดีมาก
ระดับคะแนน	๙	คะแนน	คุณภาพดี
ระดับคะแนน	๗ - ๘	คะแนน	คุณภาพพอใช้
ระดับคะแนน	๕ - ๖	คะแนน	คุณภาพควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ
ชื่อหน่วย ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม

หน่วยที่ ๓

สอนครั้งที่ ๕-๖

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๔

ชื่อหน่วย หลักมนุษยสัมพันธ์ในงานอาชีพ

สอนครั้งที่ ๗-๘

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

สังคมมนุษย์ คือ การอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนในอาณาบริเวณหนึ่ง สมาชิกในสังคมจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมีความร่วมมือกัน และมีการกำหนดกฎระเบียบเพื่อให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่น สังคมมนุษย์มีวิวัฒนาการมาจากสังคมดั้งเดิม สังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม และสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันทำให้เกิดโครงสร้างทางสังคม ประกอบด้วย กลุ่มสังคม สถานภาพทางสังคม และสถาบันทางสังคม ซึ่งต่างมีบทบาทหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นของสมาชิกในสังคม และการจัดระเบียบทางสังคม ได้แก่ การสร้างบรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยมทางสังคม การควบคุมทางสังคม และการขัดเกลาทางสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ แสดงความรู้เกี่ยวกับสังคมมนุษย์ตามหลักการและองค์ประกอบของสังคม

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ วิเคราะห์และยกตัวอย่างโครงสร้างทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีความเป็นพลวัต

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๒ วิเคราะห์การจัดระเบียบทางสังคมและประโยชน์ที่มีต่อการอยู่ร่วมกัน

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๑ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์
๒. ความมีวินัย
๓. ความรับผิดชอบ
๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๖. การประหยัด
๗. ความสนใจใฝ่รู้
๘. การละเว้นสิ่งเสียดัดและการพนัน
๙. ความรักสามัคคี
๑๐. ความกตัญญูกตเวทิต์

๔. เนื้อหาสาระการเรียนรู้

- ๕.๑ ความหมายของมนุษยสัมพันธ์
- ๕.๒ องค์ประกอบของมนุษยสัมพันธ์
- ๕.๓ ความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์
- ๕.๔ ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

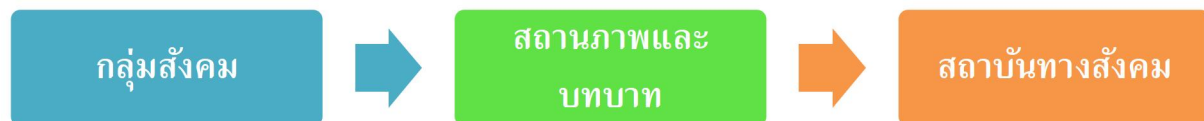
ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูให้นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างกลุ่มของสังคม เช่น กลุ่มคนที่ชมภาพยนตร์ร่วมกัน กลุ่มคนที่มาซื้อสินค้าที่ในตลาดนัด เป็นต้น และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูเปิดให้ Power Point ให้นักเรียนดูภาพโครงสร้างและสถาบันทางสังคม ซึ่งประกอบ ๕ ส่วน คือ

๕.๒.๒ ครูใช้เทคนิคการสอนแบบการจัดการเรียนรู้แบบอภิปราย (Discussion Method) โดยใช้ Power Point เป็นสื่อความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันทางสังคมโดยทั่วไปประกอบด้วยสถาบันสำคัญ ๕ สถาบัน ดังนี้

- สถาบันครอบครัว (Family Institutions)
- สถาบันเศรษฐกิจ (Economical Institutions)
- สถาบันทางการเมืองการปกครอง (Political and Governmental Institutions)
- สถาบันศาสนา (Religious Institutions)
- สถาบันการศึกษา (Educational Institutions)

(ภาพ : สถาบันทางสังคม)

๕.๓ ขั้นสรุป

๕.๓.๑ ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา “โครงสร้างและสถาบันทางสังคม”

๕.๓.๒ ครูนัดหมายส่งงานในคาบถัดไป

ชั่วโมงที่ ๒ และ ๔

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูและนักเรียนสนทนากันว่า “แบบแผนและกฎเกณฑ์ทางสังคมที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นระเบียบกฎเกณฑ์หรือแนวทางในการปฏิบัติต่อกันระหว่างกลุ่มในสังคม การจัดระเบียบทางสังคมนี้จะมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละ

สังคม ซึ่งเป็นผลมาจากภาพภูมิศาสตร์และความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่ทำให้ความคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคม”

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๒.๑ ครูให้เปิดให้ Power Point ให้นักเรียนดู และให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้

- บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms)
- ค่านิยมทางสังคม (Social Value) หรือระบบคุณค่าของสังคม
- การควบคุมทางสังคม (Social Control)
- การขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

๕.๒.๒ ครูสุ่มถามนักเรียน ๒-๕ คน เกี่ยวกับการจัดระเบียบทางสังคมดังต่อไปนี้ และให้อธิบายว่ามีผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างไร จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

- วิถีประชา
- จารีต
- กฎหมาย
- ค่านิยม
- การขัดเกลาทางสังคม

ภาพ : การจัดระเบียบทางสังคม)

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ นักเรียนทำใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง ความหมายของมนุษย์สัมพันธ์ ครุณัดหมายส่งงานในคาบถัดไป

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๑.๒ บัตรภาพ

๖.๒ สื่อโสตทัศน์ (ถ้ามี)

-

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)
ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-
๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัท
สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

๙.๓.๑ ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

๙.๓.๒ แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คะแนนขึ้นอยู่กับ
ประเมินตามสภาพจริง

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

ชื่อหน่วย หลักมนุษยสัมพันธ์ในงานอาชีพ

หน่วยที่ ๔

สอนครั้งที่ ๗-๘

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๕

ชื่อหน่วย หลักธรรมพื้นฐาน
ในการพัฒนาตนเอง
และการอยู่ร่วมกันในสังคม

สอนครั้งที่ ๙

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ทำให้มนุษย์สามารถใช้สติปัญญาในการคิดและใช้ประโยชน์ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ได้อย่างกว้างขวาง และสามารถถ่ายทอดความรู้และพัฒนาสืบต่อกันเกิดเป็นวัฒนธรรมขึ้น ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมจะเกิดขึ้นจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม เพื่อให้สมาชิกในสังคมมีพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในระหว่างบุคคลด้วยการคำนึงถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม การสื่อสารที่สร้างสรรค์ซึ่งมีองค์ประกอบ ๔ ด้าน คือ ผู้ส่งสาร ข้อมูลข่าวสาร ผู้รับสาร และสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งกระบวนการทั้ง ๔ จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและการพัฒนาบุคลิกภาพในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ ใช้หลักธรรมทางศาสนาในการพัฒนาตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ อธิบายหลักธรรมของศาสนาอื่นๆ ที่เป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๒ ปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาตนเองและสังคม

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๓ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์
๒. ความมีวินัย
๓. ความรับผิดชอบ
๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๖. การประหยัด
๗. ความสนใจใฝ่รู้
๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
๙. ความรักสามัคคี
๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔.เนื้อหาสาระการเรียนรู้

๔.๑ หลักธรรมของศาสนาอื่นที่เป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต

๔.๒ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๔.๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการอยู่ร่วมกันในสังคม และการสร้างประโยชน์เพื่อส่วนรวม

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูและนักเรียนสนทนาว่า “ศาสนาทุกศาสนาในโลกล้วนมีจุดมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์สุขทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม โดยมุ่งเน้นให้ศาสนิกชนมีความประพฤติที่ดีงาม นำหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเคารพนับถือไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข เมื่อพิจารณาหลักธรรมทางศาสนาต่างๆ ที่ชาวไทยมีความศรัทธา และนับถือจะเห็นว่าหลักธรรมของทุกศาสนามีความสอดคล้องกันโดยเฉพาะเรื่องการปลูกฝังความเป็นคนดี”

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูเปิด Power Point “หลักธรรมของศาสนาอื่นที่เป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต”

(ภาพ : หลักธรรมของศาสนา)

๕.๒.๒ ครูอภิปรายเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาตนเองให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หลักธรรมที่เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาตน

๕.๒.๔ ครูให้นักเรียนทำคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้ และใบงานที่ ๕.๑ เรื่องหลักธรรมนำชีวิต จากนั้นนักเรียนช่วยกันเฉลย แลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบ

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง หลักธรรมพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันในสังคม
บันทึกกลงสมุด

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๒ สื่อโสตทัศน์ (ถ้ามี)

-

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)

ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

ตรวจคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัท
สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

๙.๓.๑ ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๕

ชื่อหน่วย หลักธรรมพื้นฐาน
ในการพัฒนาตนเอง
และการอยู่ร่วมกันในสังคม

สอนครั้งที่ ๙

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๖

ชื่อหน่วย การพัฒนาตนสู่ความสำเร็จในชีวิต

สอนครั้งที่ ๑๐

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีเป้าหมายสำคัญ คือ การประสบความสำเร็จในชีวิตและสามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ซึ่งต้องประกอบด้วยการเสริมสร้างความเฉลียวฉลาดทางด้านสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนผลักดันให้บุคคลประสบความสำเร็จ ในชีวิตได้อย่างแท้จริง ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ความสามารถในการรู้จักตนเอง สามารถแก้ปัญหาแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้รากฐานในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ คือการเข้าใจตนเอง การเข้าใจผู้อื่น การจัดการความเครียด การปรับตัว และการควบคุมอารมณ์

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ มีความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ อธิบายความหมายและความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๒ วิเคราะห์ลักษณะสำคัญของการเข้าใจผู้อื่น

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๓ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์
๒. ความมีวินัย
๓. ความรับผิดชอบ
๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๖. การประหยัด
๗. ความสนใจใฝ่รู้
๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
๙. ความรักสามัคคี
๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔.เนื้อหาสาระการเรียนรู้

- ๔.๑ ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์
- ๔.๒ การเข้าใจตนเอง

๔.๓ การเข้าใจผู้อื่น

๔.๔ การบริหารจัดการกับความเครียด

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเป้าหมายของการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล คือ การประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น ต้องการประสบความสำเร็จทางการเรียน (Study Success) เมื่อทำงานต้องการความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (Career Success) ในหน้าที่การงาน จนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต (Life Success) รวมทั้งความต้องการความมั่นคงในชีวิต การมีเสรีภาพ และการยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันในสังคม เป็นต้น

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๒.๑ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มสืบค้นความหมายและความสำคัญของคำต่อไปนี้

- การจัดการตนเอง
- ความตระหนักในตนเอง
- การจูงใจตนเอง
- การเข้าใจผู้อื่น
- ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๖.๑ เรื่อง การเข้าใจตัวเอง หน้า ๑๔๙ ในหนังสือเรียนทักษะชีวิต และสังคม ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๕.๓.๒ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา “การพัฒนาตน สู่ความสำเร็จในชีวิต” โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๒ สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

-

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)

ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

ตรวจคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๖

ชื่อหน่วย การพัฒนาตนสู่ความสำเร็จในชีวิต

สอนครั้งที่ ๑๐

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๗

ชื่อหน่วย สังกคไทย และการเข้าสู่สังคมโลก

สอนครั้งที่ ๑๑

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

สังคมไทยในยุคจารีตเป็นสังคมชนชั้น หรือสังคมศักดินา และสังคมเกษตรกรรมที่รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆจนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างชนชั้นในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในสังคม และการรับความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากตะวันตก ในยุคประชาธิปไตยโครงสร้างสังคมไทยในช่วงแรกยังมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก แต่นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน โดยเฉพาะมีความเป็นตะวันตกมากขึ้น และมีปัญหาสะสมหลายด้าน ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา ปัจจุบันสังคมไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุและประสบปัญหาทางด้านการแพร่ขยายของสิ่งเสพติดและอาชญากรรม การเสื่อมถอยทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งความขัดแย้งทางการเมือง อย่างไรก็ตาม คนไทยก็ได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัย ได้รับการคุ้มครองทางสังคม และสวัสดิการทางสังคมเพิ่มมากขึ้น

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ แสดงความรู้เกี่ยวกับสังคมไทยเพื่อนำไปใช้ปรับตัวเข้าสู่สังคมโลก

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ วิเคราะห์เปรียบเทียบสังคมไทยในยุคจารีตกับสังคมไทยยุคปฏิรูปประเทศ

๓.๑.๒ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์

ส่วนรวม

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๑ วิเคราะห์สังคมไทยในยุคประชาธิปไตยจนถึงปัจจุบัน

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๑ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์

๒. ความมีวินัย

๓. ความรับผิดชอบ

๔. ความซื่อสัตย์สุจริต

๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง

๖. การประหยัด

๗. ความสนใจใฝ่รู้

๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน

๙. ความรักสามัคคี

๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔. เนื้อหาสาระการเรียนรู้

๔.๑ สังคมไทยในยุคจารีต

๔.๒ สังคมไทยในยุคปฏิรูปประเทศ

๔.๓ สังคมไทยยุคประชาธิปไตย

๔.๔ สังคมไทยในปัจจุบัน

๔.๕ วิเคราะห์แนวทางการ แก้ปัญหาการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์

ส่วนรวมที่ส่งผล ต่อสังคมและประเทศ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนโดยให้ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ หรือการรับรู้หรือ การได้ยิน ได้ฟังข่าวเหตุการณ์เกี่ยวกับบุคคลที่น่าขอหลงไปใช้เป็นของตนเอง

๕.๑.๒ ครูกล่าวต่อไปว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือการเปลี่ยนแปลงทีละน้อย ซึ่ง ต้องใช้เวลายาวนานจึงจะเห็นสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน แต่ในปัจจุบันความเจริญด้านต่างๆ ได้ ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว รวมทั้งความเจริญในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) ทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งความสัมพันธ์ของผู้คนใน สังคม ซึ่งสังคมในปัจจุบันมีความหลากหลาย และระบบความสัมพันธ์ในสังคมมีความซับซ้อนและเชื่อมโยง สัมพันธ์กันมากขึ้น

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูเปิด You Tube พร้อมกับอธิบาย “การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม” ให้นักเรียนฟัง

<https://www.youtube.com/watch?v=u๖L๓๔๙nfVWk>

๕.๒.๒ นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ ส่วนรวม

๕.๓ ขั้นสรุป

๕.๓.๑ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุป “การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงตามสถาบันหลักของสังคม ประกอบด้วยสถาบันครอบครัว สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันทางศาสนา และสถาบันทางการศึกษา” เพื่อให้ นักเรียนรู้จักสังคมไทยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ชั่วโมงที่ ๒

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มๆ ละ ๕-๑๐ คน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความ รับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๑.๒ ครูให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด Mind Mapping เรื่อง การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมส่งผลต่อระดับประเทศ สังคมไทย และสังคมโลกอย่างไรบ้าง ดังนี้

ผลประโยชน์ส่วนตน หมายถึง ความสนใจตนเอง การคำนึงถึงตนเอง
ผลประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม
และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

๕.๒.๒ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๕.๒.๓ ภายหลังจากนำเสนอข้อมูลของแต่ละกลุ่ม ครูแสดงความคิดเห็น ประเมิน และเสนอแนะการนำเสนอหน้าชั้นเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา เรื่อง การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมที่ส่งผลต่อระดับประเทศ สังคมไทย และสังคมโลก

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๒ สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

You Tube

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)
ใบความรู้

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

บูรณาการด้านทุจริตศึกษา (Anti – Corruption Education)

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

ตรวจคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

๙.๓.๑ ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

๙.๓.๒ เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรมกรเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (๕๐ % ขึ้นไป)

เกณฑ์การประเมินการเขียน Mind Mapping

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
Mind Mapping	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง ครบทุกประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อยได้ ชัดเจน มีสีสวยงาม ประณีต แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้ ชัดเจน	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบทุก ประเด็น มีจำนวน มากประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อยได้ มีสีสวยงาม แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้อง มีจำนวนน้อย ประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อย มีสีสวยงาม ไม่สามารถแยก ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อย	เขียนแผนที่ ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักไม่ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อย ได้ไม่ถูกต้อง ไม่เชื่อมโยง ความคิดรวบยอด หลัก ความคิดรอง ความคิดย่อย มีสีไม่สวยงาม ไม่สามารถแยก ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อย

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	๑๐ คะแนน	คุณภาพดีมาก
ระดับคะแนน	๘ คะแนน	คุณภาพดี
ระดับคะแนน	๗ - ๘ คะแนน	คุณภาพพอใช้
ระดับคะแนน	๕ - ๖ คะแนน	คุณภาพควรปรับปรุง

ใบความรู้

เรื่อง การคิดแบบแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ถ้าเราจะคิดถึงประโยชน์เพียงแง่เดียวคือ ประโยชน์ของเราส่วนตัว ต่างคนต่างก็ต้องการประโยชน์ส่วนตัว แล้วจะเป็นประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างไร

เพราะฉะนั้นประโยชน์ของส่วนตนกับประโยชน์ของส่วนรวมก็ต้องสอดคล้องกัน คือ ประโยชน์ของเราจะต้องเกี่ยวข้องกับประโยชน์ของคนอื่นด้วย ไม่ใช่เราได้ประโยชน์แล้วคนอื่นเสียประโยชน์ แล้วประโยชน์ส่วนรวมเสียไป แล้วจะทำให้เรานั้นได้ประโยชน์อยู่คนเดียว นั่น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้

เพราะฉะนั้นประโยชน์ที่แท้จริงคือ ประโยชน์ส่วนรวมก็ต้องมาจากประโยชน์ส่วนตัวของแต่ละคน ด้วยถ้าแต่ละคนได้รับประโยชน์ส่วนตัวหมดทุกคน ก็ทำให้ส่วนรวมได้รับประโยชน์นั้นด้วยถ้าประโยชน์ส่วนตัวนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

เพราะฉะนั้นก่อนอื่นต้องเข้าใจว่า ประโยชน์ของเราส่วนตัวทำให้ส่วนรวมได้ประโยชน์หรือเปล่า หรือถ้าประโยชน์ส่วนตัวของเรานั้น ไม่ทำให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมเลยอันนั้นก็ไม่มีทางสำเร็จได้แต่ถ้าประโยชน์ของเราซึ่งเป็นส่วนตัวเป็นประโยชน์ของส่วนรวมด้วยต่างคนต่างช่วยกัน ทำให้ได้ทั้งประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ส่วนตัวด้วย อันนั้นก็จะได้ประโยชน์ทั้ง ๒ ฝ่าย

ผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ขัดกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จึงต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง

๑. การใช้ตำแหน่งไปดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองโดยตรง
๒. ใช้ตำแหน่งไปช่วยเหลือญาติสนิทมิตรสหาย
๓. การรับผลประโยชน์โดยตรง
๔. การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน
๕. การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
๖. การนำข้อมูลอันเป็นความลับของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
๗. การทำงานอีกแห่งหนึ่ง ที่ขัดแย้งกับแห่งเดิม
๘. ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
๙. การปิดบังความผิด

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ
ชื่อหน่วย สังกศไทย และการเข้าสู่สังคมโลก

หน่วยที่ ๗
สอนครั้งที่ ๑๑
ชั่วโมงรวม ๓๖
จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ
ชื่อหน่วย การเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย
และสังคมโลก

หน่วยที่ ๘

สอนครั้งที่ ๑๒-๑๓

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

การเป็นพลเมืองดี หมายถึง ประชาชนที่ปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมอย่างมีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมและประเพณีวัฒนธรรมของชาติตน ลักษณะของพลเมืองดีจะประกอบด้วยคุณสมบัติพื้นฐานซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปของพลเมืองดีที่ทุกสังคม มีความต้องการและคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคม เนื่องจากสังคมไทยเป็นพหุสังคมหรือสังคมที่มีการผสมผสานของชาติพันธุ์และมีรากฐานมาจากเกษตรกรรมและพระพุทธศาสนา รวมทั้งการอยู่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงทำให้คุณลักษณะเฉพาะของความเป็นพลเมืองดีในสังคมไทยมีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับค่านิยม และบรรทัดฐานทางสังคมไทย ส่วนสังคมโลกเน้นคุณลักษณะการเป็นสังคมประชาธิปไตย ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ วิเคราะห์ความหมายและความสำคัญของพลเมืองดีที่มีต่อตนเองและสังคม

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๒ ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมของการเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๓ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์
๒. ความมีวินัย
๓. ความรับผิดชอบ
๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๖. การประหยัด
๗. ความสนใจใฝ่รู้
๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
๙. ความรักสามัคคี
๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔.เนื้อหาสาระการเรียนรู้

๕.๑ ความหมายและความสำคัญของพลเมืองดี

๕.๒ หลักคุณธรรมและจริยธรรมของการเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย

๕.๓ บทบาทหน้าที่ของพลเมืองดี

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูและนักเรียนเกริ่นว่าพลเมือง (Citizens) หมายถึง ประชาชนที่อยู่อาศัยอย่างถาวรในดินแดนใด ดินแดนหนึ่งที่มีขอบเขตหรือพรมแดน ที่แน่นอนโดยมีพันธะหน้าที่ที่จะต้อง ปฏิบัติต่อรัฐของตน

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๒.๑ นักเรียนยกตัวอย่างคำว่า “พลเมือง” เช่น การปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบต่างๆ ของรัฐ ในขณะที่เดียวกันรัฐก็ต้องมีพันธะต่อพลเมืองของตน อย่างน้อยที่สุด คือ การปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน การรักษาความสงบ เรียบร้อย และการให้สวัสดิการต่อพลเมือง ในรัฐของตนเช่นกัน

๕.๒.๒ ครูให้เปิดให้ Power Point พร้อมกับอธิบายเกี่ยวกับหลักคุณธรรม และจริยธรรมของการเป็นพลเมืองดีในสังคมไทยมีลักษณะสำคัญดังนี้

- คุณสมบัติพื้นฐาน
- คุณสมบัติเฉพาะของแต่ละสังคม

ส่วนสังคมโลกเน้นความเป็นพลเมืองโลกที่ส่งเสริม และให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

- สังคมประชาธิปไตย
- สังคมที่เน้นสิทธิมนุษยชน
- สังคมที่เน้นความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ
- สังคมที่ให้ความสำคัญส่งเสริม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- สังคมที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา “การเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย และสังคมโลก” บันทึกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ ๓ และ ๔

๕.๑ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูให้นักเรียนดูภาพข้างต้น แล้วช่วยกันตอบคำถาม “หลักคุณธรรม และจริยธรรมของการเป็นพลเมืองดีในสังคมไทยมีอะไรบ้าง และสำคัญอย่างไร จงอธิบาย”

(ภาพ : คุณธรรมของพลเมืองดี)

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๒.๒ ครูให้นักเรียนสร้างแผนผังความคิด Mind Mapping เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในสังคมไทย ทั้งทางด้านดีที่ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของสังคม และด้านลบที่เป็นปัญหาของสังคมไทย

๕.๓ ชั้นสรุป

๖.๓.๑ นักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย และความสำคัญของพลเมืองดี หลักคุณธรรม และจริยธรรม ของการเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๒ สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

๖.๒.๑ สื่อ PowerPoint วิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัทสำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)

ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

ตรวจคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

๙.๓.๑ ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

เกณฑ์การประเมินการเขียน Mind Mapping

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
Mind Mapping	เขียนแผนที่แสดงความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักถูกต้องตรงประเด็น ขยายความคิดย่อยได้ถูกต้องครบทุกประเด็น เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลักความคิดรองความคิดย่อยได้ชัดเจน มีสีสวยงาม ประณีต แยกประเด็นหลักประเด็นรองประเด็นย่อยได้ชัดเจน	เขียนแผนที่แสดงความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อยได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบทุกประเด็น มีจำนวนมากประเด็น เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลักความคิดรองความคิดย่อยได้ชัดเจน มีสีสวยงาม แยกประเด็นหลักประเด็นรองประเด็นย่อยได้	เขียนแผนที่แสดงความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อยได้ถูกต้อง มีจำนวนน้อยประเด็น เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลักความคิดรองความคิดย่อย มีสีสวยงาม ไม่สามารถแยกประเด็นหลักประเด็นรองประเด็นย่อย	เขียนแผนที่ความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักไม่ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อยได้ไม่ถูกต้อง ไม่เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลักความคิดรองความคิดย่อย มีสีไม่สวยงาม ไม่สามารถแยกประเด็นหลักประเด็นรองประเด็นย่อย

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	๑๐	คะแนน	คุณภาพดีมาก
ระดับคะแนน	๙	คะแนน	คุณภาพดี
ระดับคะแนน	๗ - ๘	คะแนน	คุณภาพพอใช้
ระดับคะแนน	๕ - ๖	คะแนน	คุณภาพควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ
ชื่อหน่วย การเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย
และสังคมโลก

หน่วยที่ ๘

สอนครั้งที่ ๑๒-๑๓

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๙

ชื่อหน่วย มารยาทไทย

สอนครั้งที่ ๑๔-๑๕

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

มารยาทเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึงการเคารพและการให้เกียรติต่อสถานที่ ต่อบุคคล และต่อสภาพการณ์หรือสิ่งแวดล้อม มารยาทเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคมที่ใช้ในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น มารยาทในสังคมของแต่ละชาติมีทั้งความแตกต่างและคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และสังคม มารยาทมีความสำคัญต่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมและเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และการประสบความสำเร็จในชีวิต มารยาทไทยเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติไทยที่ครอบคลุมกิจกรรมและวาทจาต่างๆ พื้นฐานสำคัญ คือความสุภาพ และการสำรวมวาทจาเมื่ออยู่ร่วมกันในสังคมไทย

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ ปฏิบัติตนได้ถูกต้องและเหมาะสมตามมารยาทในสังคมไทย

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ อธิบายความหมายและความสำคัญของมารยาทในสังคมไทยที่มีต่อตนเองและสังคม

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๒ ปฏิบัติตนและตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๓ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์
๒. ความมีวินัย
๓. ความรับผิดชอบ
๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๖. การประหยัด
๗. ความสนใจใฝ่รู้
๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
๙. ความรักสามัคคี
๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔.เนื้อหาสาระการเรียนรู้

๔.๑ ความหมายและความสำคัญของมารยาทในสังคมไทย

๔.๒ ประเภทของมารยาทในสังคมไทย

๔.๑.๑ มารยาทโดยทั่วไปในสังคม

๔.๑.๒ มารยาทตามกาลเทศะ

๔.๑.๓ มารยาทไทย

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูและนักเรียนเกริ่นก่อนเข้าบทเรียนว่ามารยาทหรือมารยาท เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางกาย และวาจาที่สะท้อนออกมาจากจิตใจ และแสดงต่อผู้อื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เป็นพฤติกรรมที่บุคคลพึงปฏิบัติต่อกันในหมู่คณะ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้อื่น และได้รับการยอมรับว่าเป็นค่านิยมที่ดีงามในสังคม

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูให้นักเรียนจัดกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือระดมความคิด “ความสำคัญของมารยาทในสังคมต่อตนเอง และสังคม” ๔ กลุ่ม ตามหัวข้อดังนี้

- กลุ่มที่ ๑ มารยาทเป็นการแสดงออกถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- กลุ่มที่ ๒ มารยาททำให้สังคมมีระเบียบแบบแผน
- กลุ่มที่ ๓ บุคคลผู้ที่มีมารยาทดี
- กลุ่มที่ ๔ มารยาทจะเป็นเครื่องชี้ถึงพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
- กลุ่มที่ ๕ บุคคลผู้ที่มีมารยาทดีจะสามารถสืบทอดขนบธรรมเนียมอันเป็นมรดกวัฒนธรรมของชาติ

๕.๒.๒ นักเรียนตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้ และทำใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง มารยาทไทย

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓ และ ๔

๕.๑.๑ ครูและนักเรียนสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือระดมความคิด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอภิปรายเรื่องแนวทางปฏิบัติมารยาทไทยออกเป็น ๑๕ พฤติกรรม

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูใช้เทคนิควิธีสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นวิธีสอนที่ครูแสดงให้นักเรียนดู และให้ความรู้แก่นักเรียนโดยใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม และนักเรียนได้ประสบการณ์ตรง ซึ่งครูเป็นผู้สาธิต และให้ผู้เรียนฝึกทักษะปฏิบัติตามเพื่อเรียนรู้มารยาทโดยทั่วไปในสังคม

(ภาพ : การแสดงความเคารพ)

๕.๒.๒ ครูใช้เทคนิคแบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นวิธีสอนที่ครูแสดงให้ผู้เรียนดู และให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม และผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง ซึ่งครูเป็นผู้สาธิต และให้ผู้เรียนฝึกทักษะปฏิบัติตามเพื่อเรียนรู้มารยาทตามกาลเทศะ เช่น การไหว้

(ภาพ : การแสดงความเคารพ)

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ นักเรียนทำใบงานที่ ๙.๑ เรื่อง มารยาทไทย หน้า ๒๐๓ ในหนังสือเรียนทักษะชีวิตและสังคม ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์ โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๒ สื่อโสตทัศน์ (ถ้ามี)

-

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)

ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

ตรวจคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของบริษัทสำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

๙.๓.๑ ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

๙.๓.๒ เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (๕๐ % ขึ้นไป)

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๙

ชื่อหน่วย มารยาทไทย

สอนครั้งที่ ๑๔-๑๕

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๑๐

ชื่อหน่วย การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามกรอบ
แนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

สอนครั้งที่ ๑๖-๑๗

ชั่วโมงรวม ๓๖

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคนใน ๔ ด้าน คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ของร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติได้ กำหนดเครื่องชี้วัดความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ได้ระบุเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน ๖ หมวด ได้แก่ สุขภาพดี มีบ้านอาศัย ฝึกฝนการศึกษา รายได้ก้าวหน้า ปลูกฝังค่านิยมไทย และร่วมใจพัฒนา เพื่อเป็นเกณฑ์วัดคุณภาพดี ของคนไทย ทั้งนี้รัฐบาลได้บรรจุการพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ซึ่งรัฐบาลและระบบราชการเป็นกลไกหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรไทย และการพัฒนา ประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบันได้ส่ง ผลกระทบต่อโครงสร้างสังคมไทย และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนจนถึงปัจจุบันนี้

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ วางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตตามกรอบแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ อธิบายความหมาย ความสำคัญและองค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๒ วิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรไทยตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๓ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตเห็นขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์
๒. ความมีวินัย
๓. ความรับผิดชอบ
๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๖. การประหยัด
๗. ความสนใจใฝ่รู้
๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
๙. ความรักสามัคคี
๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔.เนื้อหาสาระการเรียนรู้

- ๔.๑ ความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ๔.๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรไทย
- ๔.๓ ภาวะความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรไทยในปัจจุบัน

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

๕.๑ ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการส่งเสริมให้คนมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่เหมาะสม ให้มีโอกาสที่จะเลือกเส้นทางชีวิตของตนเองมากขึ้น สามารถใช้ชีวิตอย่างเต็มศักยภาพ มีสุขภาพดี และ มีความมั่นคงในชีวิต รวมทั้งมีเสรีภาพ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ย่อมจำเป็นต้องอาศัย สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้คนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ และให้สามารถเข้าถึง เครื่องมือสำคัญในการเพิ่มสมรรถนะของตนเอง

๕.๒ ขั้นสอน

๕.๒.๑ ครูใช้เทคนิควิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method) เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรไทย ครูกำหนดให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าในเรื่องต่อไปนี้

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๔๐๔-๒๕๐๙)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๙)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๙)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

๕.๓ ขั้นสรุป

๕.๓.๑ ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐.๒ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ หน้า ๒๕๙ ในหนังสือเรียน ทักษะชีวิตและสังคม ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๕.๓.๒ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๒” โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

ชั่วโมงที่ ๓ และ ๔

๕.๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูให้นักเรียนดูภาพข้างต้น แล้วช่วยกันตอบคำถาม “ภาวะความก้าวหน้าด้านสุขภาพของประชากรไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร อธิบาย”

(ภาพ : ภาวะความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพชีวิต)

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๒.๒ ครูให้นักเรียนสร้างแผนผังความคิด Mind Mapping เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรไทยตามดัชนีความก้าวหน้าของคน ของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UNDP) แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๕.๓ ชั้นสรุป

๖.๓.๑ นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐.๓ เรื่อง คุณภาพชีวิตของประชากรไทยในปัจจุบัน หน้า ๒๖๐ ในหนังสือเรียนทักษะชีวิตและสังคม ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์ โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๒ สื่อโสตทัศน์ (ถ้ามี)

-

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)
ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

ตรวจคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

หน่วยที่ ๑๐

ชื่อหน่วย การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามกรอบ

สอนครั้งที่ ๑๖-๑๗

แนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

ชั่วโมงรวม ๓๖

และสังคมแห่งชาติ

จำนวน ๔ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ	หน่วยที่ ๑๑
	สอนครั้งที่ ๑๘
	ชั่วโมงรวม ๓๖
	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญ

การดำเนินชีวิตภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติตนตามหลักการสำคัญขององค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความจำเป็นในการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และเงื่อนไข ๒ ประการ คือ ความรอบรู้และคุณธรรมเรียกว่า ๓ องค์ประกอบ ๒ เงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันในการดำเนินชีวิตทั้งในระดับบุคคล และครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ เป็นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

๒.สมรรถนะประจำหน่วย

๒.๑ ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

๓.จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๓.๑.๑ อธิบายความหมายและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ ด้านทักษะ

๓.๒.๒ ความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๓.๑ มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

๑. ความมีมนุษยสัมพันธ์
๒. ความมีวินัย
๓. ความรับผิดชอบ
๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๖. การประหยัด
๗. ความสนใจใฝ่รู้
๘. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
๙. ความรักสามัคคี
๑๐. ความกตัญญูกตเวที

๔.เนื้อหาสาระการเรียนรู้

๔.๑ ความหมายและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕.กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ และ ๒

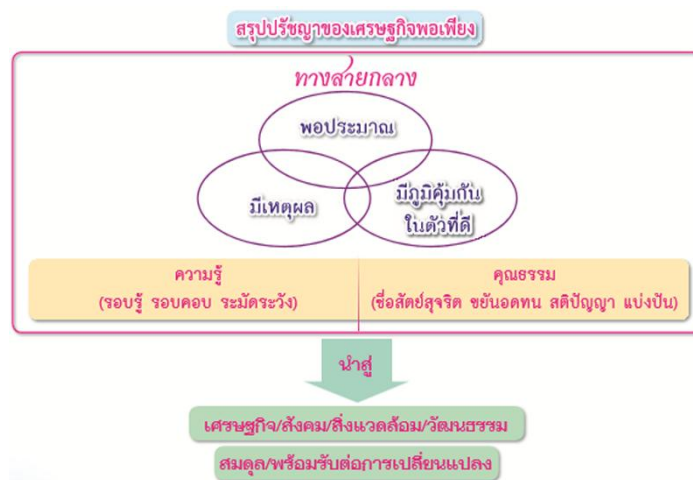
๕.๑ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๕.๑.๑ ครูและนักเรียนกล่าวถึงความพอเพียง ซึ่งเป็นความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ

๕.๒ ชั้นสอน

๕.๒.๑ ครูใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้แบบอภิปราย (Discussion Method) สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลักการสำคัญของเศรษฐกิจที่เรียกว่า ๓ องค์ประกอบ ๒ เงื่อนไขเป็นอย่างดี

๕.๒.๒ ครูสุ่มถามนักเรียน ๒-๕ คน กับข้อความที่ว่า “รู้ตนเองอยู่เสมอกำลังอะไร” สอดคล้องกับหลักการ ๓ องค์ประกอบและ ๒ เงื่อนไขใด จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

(ภาพ : การจัดระเบียบทางสังคม)

๕.๓ ชั้นสรุป

๕.๓.๑ นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑.๒ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กับการดำเนินชีวิต ในหนังสือเรียนทักษะชีวิตและสังคม ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์ โดยมีครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

๖. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๖.๑ สื่อสิ่งพิมพ์

๖.๑.๑ หนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม (๒๐๐๐-๑๕๐๓) ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๖.๑.๒ ปdffรูปภาพ

๖.๒ สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

-

๖.๓ หุ่นจำลองหรือของจริง (ถ้ามี)

-

๖.๔ อื่น ๆ (ถ้ามี)

-

๗. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)
ใบงาน

๘. การบูรณาการ/ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

-

๙. การวัดและประเมินผล

๙.๑ วิธีวัดผล

การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๙.๒ เครื่องมือวัดผล

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้/ใบงาน จากหนังสือเรียนวิชาทักษะชีวิตและสังคม ของบริษัท
สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๙.๓ เกณฑ์การประเมินผล

๙.๓.๑ ตอบคำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำใบงานได้ทุกใบงานจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

๙.๓.๒ แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คะแนนขึ้นอยู่กับ

ประเมินตามสภาพจริง

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ
ชื่อหน่วย การดำเนินชีวิตภายใต้หลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยที่ ๑๑
สอนครั้งที่ ๑๘
ชั่วโมงรวม ๓๖
จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑๐. บันทึกหลังสอน

๑๐.๑ ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา

๑๐.๓ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวิชาทักษะชีวิต และสังคม

๗. เมื่อเกิดความเร่งรีบ ร่างกายจะหลั่งสารใดออกมา อันส่งผลให้เกิดความเครียด

ก. โพรเจสเทอโรน

ข. อะดรีนาลีน

ค. น้ำตาล

ง. คอเลสเตอรอล

๘. ข้อใดเป็นแนวคิดของทฤษฎีใหม่

ก. เพื่อให้มีเงินใช้ตลอดปี

ข. การอยู่โดยพึ่งพาอาศัยกัน

ค. ใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ง. การจัดสรรที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม

๙. ปัจจุบันนี้ “โลกแคบลง” เพราะสาเหตุใด

ก. การสื่อสารโทรคมนาคม

ข. การเมืองการปกครอง

ค. การศึกษา

ง. การเกษตรกรรม

๑๐. สมชายเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี ไม่ว่าจะเปลี่ยนงานมาหลายที่ทำงาน แสดงว่าสมชายปฏิบัติตนสอดคล้องกับคำใดมากที่สุด

ก. ให้อภัย

ข. ยืดหยุ่น

ค. เมตตา

ง. โต้เถียง

ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (เฉลย)
วิชาทักษะชีวิตและสังคม รหัสวิชา ๒๐๐๐๐-๑๕๐๓

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. บุคคลกลุ่มใดต้องฝึกฝนทักษะสังคม

- ก. คนชั้นสูง
- ข. นักเรียน นักศึกษา
- ค. นักธุรกิจ

ง. ทุกกลุ่มวัย

๒. ผู้ที่เก็บความรู้สึกโกรธไม่ให้เห็นออกมาได้ เป็นการแสดงว่าฝึกฝนข้อใดมาดี

- ก. การแสดงออกทางอารมณ์
- ข. ความไวในการรับรู้อารมณ์

ค. การควบคุมอารมณ์ของตนเอง

ง. การแสดงออกทางสังคม

๓. ข้อใดไม่จัดเป็นเป้าหมายของการมีทักษะชีวิต

- ก. ทำให้บุคคลมีความสุข
- ข. ใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ
- ค. ทำให้ประสบความสำเร็จ

ง. การประสบความสำเร็จโดยปราศจากผู้ร่วมยินดี

๔. ปัจจุบันอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือเป็นปัจจัยที่เข้ามามีบทบาทของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันนี้เป็นสังคมในข้อใด

- ก. สังคมเมือง
- ข. สังคมโลกาภิวัตน์
- ค. สังคมดั้งเดิม
- ง. สังคมเกษตร

๕. ข้อใดหมายถึงสังคมที่มีความเป็นพลวัต

- ก. เป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
- ข. เป็นสังคมที่หยุดนิ่ง
- ค. เป็นสังคมอนุรักษ์นิยม
- ง. เป็นสังคมประชาธิปไตย

๖. สมศรีต้องให้ผู้ปกครองช่วยทำรายงานและการบ้านวิชาศิลปะ แสดงว่าสมศรีขาดทักษะชีวิตด้านใด

- ก. ทักษะการจัดการดูแลตนเอง
- ข. ทักษะการเรียนรู้
- ค. ทักษะด้านสังคม
- ง. ทักษะการจัดการด้านอาชีพ

๗. เมื่อเกิดความเร่งรีบ ร่างกายจะหลั่งสารใดออกมา อันส่งผลให้เกิดความเครียด

ก. โพรเจสเทอโรน

ข. อะดรีนาลีน

ค. น้ำตาล

ง. คอเลสเตอรอล

๘. ข้อใดเป็นแนวคิดของทฤษฎีใหม่

ก. เพื่อให้มีเงินใช้ตลอดปี

ข. การอยู่โดยพึ่งพาอาศัยกัน

ค. ใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ง. การจัดสรรที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม

๙. ปัจจุบันนี้ “โลกแคบลง” เพราะสาเหตุใด

ก. การสื่อสารโทรคมนาคม

ข. การเมืองการปกครอง

ค. การศึกษา

ง. การเกษตรกรรม

๑๐. สมชายเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี ไม่ว่าจะเปลี่ยนงานมาหลายที่ทำงาน แสดงว่าสมชายปฏิบัติตนสอดคล้องกับคำใดมากที่สุด

ก. ให้อภัย

ข. ยืดหยุ่น

ค. เมตตา

ง. โต้เถียง

ภาคผนวก ค

การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะชีวิต และสังคม

การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะชีวิต และสังคม

ภาคผนวก ง
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางสาวดาราวรรณ เจริญฤทธิ
วัน เดือน ปีเกิด ๑๐ เมษายน ๒๕๓๖
ภูมิลำเนา ๑๑๖/๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง รหัสไปรษณีย์ ๙๒๑๒๐
ที่อยู่ปัจจุบัน ๑๑๖/๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง รหัสไปรษณีย์ ๙๒๑๒๐
E-mail foryouwan๒๕๓๖@gmail.com

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๔๖ สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนเมธาวิทยา
ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ปีการศึกษา ๒๕๕๓ สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์
ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ปีการศึกษา ๒๕๕๙ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัจจุบัน ทำงานที่วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน
ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง